

Még mindig érvényben van a teremtési mandátum?

Suhai György

2015.10.05.

1 Móz 1:28 És megáldá Isten őket, és monda nékik Isten: Szaporodjatok (פָּרוּ) és sokasodjatok (רָבוּ), és töltsétek be (מִלְאוּ) a földet és hajtsátok birodalmatok alá (כִּבְשׁוּ); és uralkodjatok (רָדוּ) a tenger halain, az ég madarain, és a földön csúszó-mászó mindenféle állatokon.

Szaporodás (héberül: gyümölcsözni, gyümölcsöt termni) és sokasodás (számszerű növekedés), a föld betöltése és meghódítása és a földön való uralkodás. Ez volt az ember eredeti küldetése. Jogosan merül föl a kérdés, hogy vajon a bűneset következtében az ember elvesztette-e ezt a küldetését? Az egészen rövid válasz, hogy nem, különben megszűnt volna embernek lenni. A hosszabb válasz kifejtése azonban egy kissé több időt igényel. Nézzük meg, hogyan állítja helyre Isten az ember eredeti méltóságát és küldetését.

A bűnesetkor az ember uralkodóból (Isten képviselőjéből) alattvalóvá lett, a Sátán rabszolgájává. Képtelenné vált eredeti küldetésének betöltésére. Isten azonban nem mondott le az emberről, sem az embernek adott küldetéséről. Még pontosabban, Isten nem mondott le arról, hogy az ember által közvetített isteni rend az egész földön megvalósuljon. Isten mindig is az ember által tervezte érvényre juttatni az ő uralmát a földön. Mondhatnánk úgy is, hogy Isten terve (álma) mindig is az volt, hogy az ő országa (dicsőséges uralma) az ember által jöjjön el a földre. Ez a terv továbbra is érvényben van, melynek megvalósulása, Jézus eljövételével, halálával, de legfőképpen az ő feltámadásával és mennybemenetelével az utolsó fázisba jutott.

Az ember eredeti küldetésének helyreállítása

A bűneset, majd az özönvíz után Isten **Noénak** és az ő fiainak adja ugyanezt az parancsot, vagyis Noétól és fiaitól indul el egy úgy emberiség.

1 Móz 9:1 Azután megáldá Isten Noét és az ő fiait, és azt mondta nékik: Szaporodjatok és sokasodjatok, és töltsétek be a földet.

1 Móz 9:7 Ti pedig szaporodjatok és sokasodjatok, nyüzsögjétek a földön és sokasodjatok azon.

Ábrahám és Jákób

Ábrahámnál ugyan nem hangzanak el ezek a szavak, de mégis fontos megemlítenünk őt, hiszen az isteni helyreállításban ő a legfontosabb ŐSZ-i mérföldkő, hiszen ő általa és az ő Magva (utóda) által fog elhatni Isten helyreállító áldása az egész világra.

1 Móz 12:1-3 És monda az Úr Ábrámnak: Eredj ki a te földedből, és a te rokonságod közül, és a te atyádnak házából, a földre, a melyet én mutatok néked. ² És nagy nemzetté tészlek, és megáldalak téged, és felmagasztalom a te nevedet, és áldás leszesz. ³ És megáldom azokat, a kik téged áldanak, és a ki téged átkoz, megátkozom azt: és megáldatnak te benned a föld minden nemzetségei.

Ábrahám elhívása azért is fontos, mert újra megjelenik egy az Édenhez hasonló, a föld többi részétől elkülönített földterület a földön (föld a Földön), amely Isten helyreállító munkájának az epicentrumává lesz, az üdvtörténet és azon belül Isten ember által gyakorolt uralmának helyreállítása Ábrámmal kezdődően erre a kis földterületre (Kánaán földjére) koncentrálódik, egészen Jézus feltámadásáig. De Kánaán földje csak a

kezdete, a kiindulási pontja Isten helyreállító munkájának, aminek az egész világra, az egész földre el kell hatnia, azaz olyan messzire, amilyen messzire az átok is elhatott (ld. Apcsel 1:8). Úgy tűnik, Ábrahám maga is tisztában volt ezzel, hiszen Pál azt írja róla, hogy Ábrahám "az egész világ örököse" volt (Rm 4:13). Izsák fel nem áldozása után Isten megismétli és kibővíti neki tett korábbi ígérését:

1 Móz 22:16-18 Én magamra esküszöm azt mondja az Úr: mivelhogy e dolgot cselekedéd, és nem kedvezél a te fiadnak, a te egyetlenegyednek: ¹⁷ Hogy megáldván megáldalak tégedet, és bőségesen **megsokasítom** a te magodat mint az ég csillagait, és mint a fővényt, mely a tenger partján van, és **a te magod örökség szerint fogja bírni az ő ellenségeinek kapuját** [ld. Kánaán földjének meghódítása]. ¹⁸ És megáldatnak a te magodban a földnek minden nemzetségei, mivelhogy engedté az én beszédemnek.

Később Isten **Jákóbra**, Ábrahám utódjára, Izrael ősatyjára bízta a teremtési mandátumot, melyben újra előkerül az uralkodás motívuma is.

1 Móz 35:11 És monda néki az Isten: Én vagyok a mindenható Isten, **szaporodjál és sokasodjál**, nép és népek sokasága légyen te tőled; és **királyok** származzanak a te ágyékdoból.

Ezt idézi föl az idős Jákób, amikor megáldja fiait.

1 Móz 48:4 És monda nékem: ímé én **megszaporítlak és megsokasítlak** és népek sokaságává teszek téged, s ezt a földet te utánad a te magodnak adom örök birtokul.

Izrael

Nem véletlen, hogy a Szentíró éppen ezekkel a szavakkal írja le Izrael népének elszaporodását:

1 Móz 47:27 Lakozék azért Izrael Égyiptom földében a Gósen földén, és ott megerősödének, s **megszaporodának és megsokasodának** felette igen.

2 Móz 1:7 Izrael fiai pedig szaporák voltak (szó szerint *nyüzsögtek*, vö. 1 Móz 1:21), **szaporodának és sokasodának** és igen-igen elhatalmazának, úgy hogy **megett velük a föld**.

Az Egyiptomból való szabadulás után pedig Isten királyi papsággá teszi őket, azaz ugyanolyan pap-királyokká, mint Ádámot az első szentélyben, az Éden kertjében.

2 Móz 19:5-6 Mostan azért ha figyelmesen hallgattok szavamra és megtartjátok az én szövetségemet, úgy ti lesztek nékem valamennyi nép közt az enyéim; mert enyém az egész föld. ⁶ És lesztek ti nékem **papok királysága** és szent nép.

Szaporodás, sokasodás, a föld betöltése és uralkodás. Vagyis, *Izrael népe az új emberiség*, Isten helyreállító munkájának a kezdete. Izrael az új Ádám, egy új teremtés.¹

3 Móz 26:9 És hozzátok fordulok, és **megszaporítlak titeket, és megsokasítlak titeket** és szövetségemet megerősítem veletek.

Az Izraellel kötött új szövetség (Izrael fogság utáni helyreállítás) ígértekor is ugyanezek a szavak hangzanak el:

¹ Többször nevezi a Szentírás Istent Izrael teremtőjének: Ézs 43:1, 15; Mal 2:10.

Jer 23:3 Juhaimnak maradékát pedig összegyűjtöm minden földről, a melyekre elűztem őket, és visszahozom őket az ő legelőikre, és **szaporodnak és sokasodnak**.

Ez 36:11 És **megsokasítom** rajtatok [a földön] az embereket és barmokat, hogy **sokasodjanak és szaporodjanak**, és lakatom őket rajtatok, mint régi időkben, és több jóval léstek hozzátok, mint első napjaitokban, s megtudjátok, hogy én vagyok az úr.

Jézus, mint új Ádám

Jézus Krisztus elsősorban azért jött, hogy helyreállítsa Izraelt (Mt 10:6; 15:24), hogy végre betölthesse Istentől rendelt küldetését, azaz hogy a pogányok világosságává legyen. Jézus és a köréje szerveződő 12 zsidó tanítvány a helyreállított Izrael és mindazon zsidó és nem zsidó emberek, akik az ő bizonyágtételükre csatlakoznak Jézushoz és az ő ÚSZ-i népéhez.

Isten ember által gyakorolt földi uralmának helyreállítását (Isten eredeti tervének megvalósulását) jelzi Jézus az ún. missziói parancsban, amikor a következő szavakkal küldi ki a tanítványait a világba:

Mt 28:18 Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön.

Erre a Krisztusban történő helyreállításra utal a Zsidókhoz írt levél szerzője is, amikor a 8. Zsoltár verseit Jézusra vonatkoztatja, amelyek az embernek adott teremtési mandátumról szólnak.²

Zsid 2:5-9 Mert nem angyaloknak vetette alá a jövő világot, a melyről szólunk [hanem nekünk embereknek].⁶ Sőt bizonyágot tett valahol valaki, mondván [Zsolt 8:4-8]: Micsoda az ember, hogy megemlékezel ő róla, avagy az embernek fia, hogy gondod van reá?⁷ Kisebbé tetted őt rövid időre az angyaloknál, dicsőséggel és tisztességgel megkoronáztad őt és úrrá tetted kezeid munkáin,⁸ Mindent lábai alá vettedél [t.i. az embernek]. Mert azzal, hogy néki mindent alávetett, semmit sem hagyott alávetetlenül; de most még nem látjuk, hogy néki minden alávetett. ⁹ Azt azonban látjuk, hogy Jézus, a ki egy kevés időre kisebbé tettetted az angyaloknál, a halál elszenvedéséért dicsőséggel és tisztességgel koronáztatott meg.

Azt mondja a Szerző, a 8. Zsoltárral összhangban, hogy Isten eredetileg mindent az ember uralma alá vetett ezen a világon. Ezt azonban most még nem látjuk, de látjuk Jézust, akiben, mint tökéletes emberben mindez (Isten ember által gyakorolt uralma) végre elkezdett megvalósulni! Ő az új Ádám, akit Isten Úrrá tett az egész teremtett világ felett.

Ef 1:20-22 Amelyet megmutatott a Krisztusban, mikor feltámasztotta Őt a halálból, és ültette Őt a maga jobbára a mennyekben,²¹ Felül minden fejedelemségen és hatalmasságon és erőn és uraságon és minden néven, mely nevezetik nemcsak e világon, hanem a következőben is:²² És mindeneket vetett az Ő lábai alá, és Őt tette mindeneknek fölötté az anyaszentegyház fejévé.

² Egyesek szerint ez a zsoltáridézet és annak relatíve hosszabb magyarázata képezi az egész Zsidókhoz írt levél magvát, vö. Richard Reid, *The Use of the Old Testament in the Epistle to the Hebrews* (Th.D. dissertation, Union Theological Seminary; New York, 1964; Ann Arbor, MI: University Microfilms International, 64-10, 527, 1964), 127.

Vö. 1 Kor 15:24-28.

A missziói parancs tulajdonképpen az ősi teremtési mandátum ÚSZ-i változata:

Gen 1:28	Mt 28:19
„Szaporodjatok és sokasodjatok és töltsétek be a földet és hajtsátok a birodalmatok alá!”	„Elmenvén azért tegyetek tanítványokká minden népeket...”

„Töltsétek be a földet” azaz „menjete el”! Ne maradjatok egy helyen összegyülekezve. Ki a kényelmi zónából! „Szaporodjatok és sokasodjatok...és hajtsátok birodalmatok alá [a Földet]” azaz „tegyetek tanítványokká minden népeket...”! Tanítsátok meg nekik, mit jelent Isten uralma alatt élni ezen a világon!

Nem véletlen, hogy az Apostolok cselekedetei és az ÚSZ-i levelek is az *1 Móz 1:28 nyelvezetét használva mutatják be az evangélium* (és Isten országának) *terjedését*.³

Kol 1:6 Mely eljutott hozzátok, miképpen az egész világra is, **és gyümölcsöt terem**, úgy mint nálatok is a naptól fogva, melyen hallottátok és megismertétek az Isten kegyelmét igazán.

Kol 1:10 Hogy járjatok méltóan az úrhoz, teljes tetszésére, minden jó cselekedettel **gyümölcsöt teremvén és növekedve** az Isten megismerésében.

Apcsel 6:7 És az Isten ígéje **növekedék**; és **sokasodék** nagyon a tanítványok száma Jeruzsálemben

Apcsel 12:24 Az Istennek ígéje pedig **növekedett és sokasodott**.

Apcsel 19:20 Ekképpen az Úrnak ígéje erősen **nevekedett és erősödött**.

Ami pedig az uralkodást illeti, Krisztusban mi is pap-királyokká lettünk (mint új Izrael és új Ádám, azaz mint az új emberiség⁴) és ezért Jézussal együtt bizonyos értelemben már most is osztozunk az ő föld felett gyakorolt királyi uralmában (mely most még erősen vitatott, de egy nap az egész földön, mindenki által elismert módon érvényre fog jutni).

1 Pét 2:9 Ti pedig választott nemzetség, **királyi papság**, szent nemzet, megtartásra való nép vagytok, hogy hirdessétek Annak hatalmas dolgait, a ki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket.

Még ennél is egyértelműbben fogalmaz a Jelenések könyve:

Jel 5:9-10 És éneklének új éneket, mondván: Méltó vagy, hogy elvedd a könyvet és megnyisd annak pecségeit: mert megölettél, és megváltottál [egy népet] Istennek a te véred által,

³ A Gen 1:28 ban található felszólítás (פָּרוּ וּרְבוּ, *pöru urövú*) szó szerint így hangzik: "legyetek gyümölcsözők/teremjete gyümölcsöt és sokasodjatok/növekedjete szám szerint". A Kol 1:6, 10 ezt a szó szerinti fordítást követi (καρποφορούμενον και αύξανόμενον, *karpofronumenon kai aukszanomenon*, "gyümölcsöt teremve és növekedve"), vagy az LXX az ÓSZ görög fordítása) által használt szóösszetételt használják (αύξανθε και πληθύνεθε, *aukszaneszthe kai pléthüneszthe*, "növekedjete és sokasodjatok").

⁴ Vö. Ef 2:15.

minden ágazatból és nyelvből és népből és nemzetből, ¹⁰ És tette őket a mi Istenünknek királyokká és papokká; és uralkodnak a földön.

Ef 2:5-6 Minket, akik meg voltunk halva a vétkek miatt, megelevenített együtt a Krisztussal, (kegyelemből tartattatok meg!) ⁶ És [Vele] együtt feltámasztott és **[Vele] együtt ültetett a mennyekben, Krisztus Jézusban.**

Rm 5:17 Mert ha az egynek bűnesete miatt uralkodott a halál az egy által: **sokkal inkább az életben uralkodnak az egy Jézus Krisztus által** azok, akik a kegyelemnek és az igazság ajándékának bővölködésében részesültek.

Jézus követőinek tehát ugyanúgy el kell menniük az egész földre, minden néphez, azaz be kell népesíteniük (tölteniük) a földet és ugyanúgy el kell szaporodniuk a földön, mint az első emberpárnak. Ugyanúgy az uralmuk alá, azaz a Messiás Király uralma alá kell hajtaniuk az egész Földet azért, hogy tanítvánnyá tesznek minden népeket és a Krisztusnak hitből való engedelmességre készítik őket az evangélium hirdetése által (vö. Rm 1:4-5; 15:18; 16:26), mint Ádámnak és Évának, míg be nem teljesedik mindaz, amiről Pál így ír a Filippi levélben:

Filippi 2:10-11 Hogy a Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyieiké, földieké és föld alatt valóké. ¹¹ És minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus úr az Atya Isten dicsőségére.

Vagy ahogy János írja:

Jel 11:15-17 A hetedik angyal is trombitála, és nagy szózatok lőnek a mennyben, a melyek ezt mondják vala: **E világnak országai** [gör: *a világ*, tehát mind a menny, mind a föld *feletti, uralom*] **a mi Urunkéi és az ő Krisztusáéi lettek**, aki örökkön örökké uralkodik... Hálát adunk neked Uram, mindenható Isten, aki vagy és a ki valál és a ki eljövendő vagy; **mert a te nagy hatalmadat kezdedhez vetted, és a te uralkodásodat elkezdted.**

Ám a történet nem ezzel ér véget. Isten nem csupán az édeni állapotot akarja helyreállítani (vagyis az ő ember által közvetített uralmát), hanem még egy ennél is teljesebb végkifejletet helyez kilátásba, amit Pál a következő szavakkal ír le:

1 Kor 15:24 Aztán a vég, mikor [Jézus] **átadja az országot az Istennek és Atyának**; amikor eltöröl minden birodalmat és minden hatalmat és erőt. ²⁵ Mert addig kell neki uralkodnia, mígnem ellenségeit mind lábai alá veti. ²⁶ Mint utolsó ellenség töröltetik el a halál. ²⁷ Mert mindent az ő lábai alá vetett. Mikor pedig azt mondja, hogy minden alá van vetve, nyilvánvaló, hogy azon kívül, a ki neki mindent alávetett. ²⁸ **Mikor pedig minden alá van vetetett, akkor maga a Fiú is alávetetett annak, a ki neki mindent alávetett, hogy az Isten legyen minden mindenben.**